

ПОДГОТВИТЕЛНА БЕСЕДА ПРЕДИ ПРИЕМАНЕ НА СВ. ТАЙНСТВО КРЪЩЕНИЕ

1. В какво вярват православните християни?

- Вярваме в Св. Троица- Бог Отец, Бог Син и Бог Св. Дух. Той е един по същество, а троичен в лицата - Бог Отец, Бог Син и Бог Св. Дух. Те образуват от себе си Троица единосъщна и неразделна.

-Вярваме, че Иисус Христос е Божи Син, в Неговата богочовешка природа и изкупителното Му дело.

-Вярваме във кръстните страдания на Божия Син, Неговото възкресение и възнесение, които са предобраз на възкресението и възнесението на човешката природа. Ние очакваме своето бъдеще възкресение след Второто пришествие.

-В авторитета на Св. Писание, където се съдържат богооткровените истини за Бога и човека, което е писано под вдъхновението на Св. Дух.

-Вярваме в едната, свята, апостолска и съборна Църква, която Иисус Христос основа и чиято глава е Той, а ние сме нейни членове.

2. Какво е за нас Православието?

-Православието е Вера, Път към Бога и към спасението.

-Това е да се стремим към трите най-важни добродетели: **Вяра, Надежда и Любов**, като най-голяма от тях е любовта, която никога не отпада. Да се стремим към добродетелност. „Любовта е дълготърпелива, пълна с благост, любовта не завивжда, любовта се не превъзнася, не се гордее, не безчинствува, не дири своето, не се сърди, зло не мисли, на неправда се не радва, а се радва на истина; всичко извинява, на всичко вярва, на всичко се надява, всичко претърпява. Любовта никога не отпада, а другите дарби, ако са пророчества, ще престанат, ако са езици, ще замлъкнат, ако са знание, ще изчезнат” (Химна на любовта, в първо посланието на св. ап. Павел до Коринтяни - 13 глава.)

-Изпълняването на 10-те Божии заповеди.

-Православието е и начин на живот, да се стремим да изпълняваме златното правило: **„Както искате да постъпват с вас човеците, тъй и вие постъпвайте с тях“** (Лука. 6:31)

3. **Как трябва да се прекръстваме и какво е значението на кръстния знак?**

Кръстният знак се прави благоговейно с дясната ръка. Трите пръста — палецът, показалецът и средният, се съединяват в едно, а останалите два – безименият и малкият, се свиват в дланта. С трите съединени пръста докосваме най-напред челото, след това гърдите, дясното и лявото рамо. По този начин изобразяваме кръст над себе си. Когато отпуснем ръката, леко се покланяме.

Какъв е символът? Съединените три пръста означават вярата в Света Троица – Бог Отец, Бог Син и Бог Дух Свети. Двата свити в дланта пръста означават вярата ни в Исуса Христа, с Неговите две естества — божественото и човешкото, Бог и Човек, тоест, Богочовек, слязъл на земята заради нашето спасение.

Кръстният знак слагаме на челото – измолвайки просветление на нашия ум и осветляване на нашите мисли; на гърдите – за да освети сърцето и облагороди чувствата ни; на раменете – за да укрепи телесните ни сили и да призовем благословение върху делата на ръцете ни.

С кръстния знак призоваваме Божието име и славословието на Бога и Неговите угодници и Света Богородица. Затова кръстният знак се прави при влизане и излизане от храма; всякога преди започване и свършване на работа; преди лягане и след ставане от сън, преди храненето и в началото на молитвата.

Както не трябва да произнасяме името Божие напразно, без необходимост, така и кръстният знак не бива да правим често и прибързано, небрежно и разсеяно, без вътрешна нагласа. Иначе той се превръща в безсмислено механично движение на ръката. Когато влезем в храма и запалим свещ, ние се прекръстваме. Когато застанем пред свещеника или владиката, за да ни благослови, не правим кръстен знак, а само се покланяме. Когато целуваме десница на духовник, също не се кръстим.

“Ако винаги помниш Кръста, не ще бъдеш роб на нито един порок... Тогава нито едно зло не ще може да се доближи до теб, като вижда този меч, от който е било уязвено и получило смъртоносна рана” – поучава св. Йоан Златоуст в една своя проповед.

Кръстът събира в себе си и осмисля цялата евангелска проповед; той е връхната точка на извършеното от Христа спасение; Светият кръст е печатът на Новия завет между Бога и хората. Той е всепобеждаващото оръжие на светлината, което Бог ни дари в борбата с нашите видими и невидими врагове. (1)

4. Какво представлява св. Тайнство кръщение?

В св. Тайнства видимите действия на свещенослужителя се съединяват с невидимите, благодатни, *тайнствени* действия на Светия Дух. Поради това те се наричат *тайнства*. Не всеки вярващ може да извършва тайнствата, а само епископите, като приемници на апостолите, и свещениците, ръкоположени от епископите. Епископите и свещениците извършват при това само видимите действия в тайнствата. Невидимата сила на спасителната благодат се дава при тия действия от Самого Бога.

Първото тайнство, което се извършва над човека, който иска да стане член на Църквата Христова, е *Кръщението*. В тайнството Кръщение човек умира за греховния живот, духовно се възражда и влиза в Божието семейство. Без кръщение човек не може да стане християнин и да се спаси. „Ако някой се не роди от вода и Дух (т.е. ако не се кръсти), не може да влезе в царството Божие“, казва Сам Христос (Иоан. 3:5). Той е установил това св. Тайнство с примера Си, като се кръстил на река Йордан, и установил за всички това тайнство, когато рекъл на апостолите: „Идете, научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светаго Духа“ (Мат. 28:19). **В кръщението човек се очиства, умива и избавя от греховете си.** „Който повярва и се кръсти, ще бъде спасен, а който не повярва, ще бъде осъден“, говори Христос“ (Марк. 16:16). (2)

Ето някои от действията, извършвани при Кръщението:

- **Отричане от сатаната.** (Свещеникът пита три пъти „Отричаш ли се от сатаната?“ ...) Това е отхвърляне на идолопоклонството, проникнало в идеите и ценностите на съвременния свят, които заробват живота на човека повече, отколкото идолопоклонството на древното езичество.
- **Изповядване на Христа.** Тук кръщаваният свободно изразява решението си, че се съчетава с Христа. Изповядване на лична вяроност и служение към Спасителя. Това решение се потвърждава с произнасяне **Символа на вярата**.
- **Помазване с елей.** Елеят е символ на изцеление, светлина и радост, на живота като пълнота, но и символ на помирение и мир. Той е маслинената клонка, донесена от гълъба на Ной, оповестяваща Божията прошка и помирение с човека след потопа.
- **Свещенослужителят помазва кръстообразно кръщавания се по челото, гърдите, ушите, ръцете и нозете.** Това е пресътворяване на тялото и сетивата на човека.
- **Обличането в бяла дреха** е символ на духовна чистота и невинност, получена в тайнството, и задължение за запазването ѝ.
- **Запалените свещи и обикалянето около купела** са израз на духовно тържество и радост.

Запалените свещи напомнят, че кръстеният трябва винаги да гори духом. Кръгът е символ на вечността, затова обикалянето означава, че той трябва вечно да принадлежи на Христос. Пее се песнопението „**Елици во Христа крестистесея**, во Христа облекостесея” (Който в Христа се кръстиха, в Христа се облякоха. Алилuia!)

- **Подстригването на косите** е символ на покорство и жертва. Ето първата свободна и радостна жертва, принесена от човека на Бога в започващия нов живот. Косата е символ и израз на красота и власт. (1)

Светото тайнство **Миропомазване** се извършва непосредствено след кръщението. Ако кръщението ни ражда за нов живот, миропомазването ни дава благодатна сила, която ни служи за възрастване в духовния живот и за укрепване в доброто. Миропомазването свежда над нас благодатните дарове на Светия Дух, благодарение на които разумът на човека се просвещава, за да може да познае истината, чувствата се очистват, за да могат да обичат Бога и волята се укрепва, да може да върши добри дела. Видимата страна на тайнството се състои в кръстообразното помазване със свето миро разните части на тялото, при което се произнасят думите: „*Печат на дара на Светия Дух, амин!*” (1)

Ние, огрубелите от греховете съвременни християни, сме загубили усет за **благодатните плодове и дивни последствия от кръщението и миропомазанието**. Но ето какво пише за тях **Св. Киприян Картагенски**: *“Когато се намирах в тъмнина сред мрачната нощ, когато плавах по морето на настоящия живот насам-натат без надежда и опора, без да знам пътя, лишен от всякаква истина и от всякаква светлина, тогава смятах за необикновено трудно и неосъществимо обетованието на Божественото милосърдие, че човек може отново да се роди и, като получи в св. Купел нова душа и нов живот, да остави всичко предишно и, още в това тяло живеейки, да стане нов човек по дух и по сърце. Как е възможно, си казах аз, човек да остави тъй скоро и тъй напълно онова, с което се е родил и което от дълговременна привычка е станало негова втора природа? Как може да се научи на въздържание този, който е свикнал с шумни пиршества и изискани ястия? Как може да се примири със скромно и просто облекло този, който е блестял с разкошни одежди? Който се е радвал на чинове и почести, той не може да живее в неизвестност и без тях. Този, който е бил окръжен от тълпа почитатели, който е бил съпровождан от многочислени почитатели, готови всякога на услугите му, той би се измъчвал, ако остане сам.*

Така мислех аз в себе си затуй, защото тогава сам бях все още пленен от заблудите на своя предишен живот, от които не виждах възможност да се освободя. Аз бях се предал на пороците и, понеже се бях отчаял в по-доброто, представях си гибелта като естествена и необходима. Но впоследствие, когато се умих в банята на възраждането от своето нечисто минало, и когато нова чиста светлина се изля над очистената ми душа, когато аз приех Духа свише и станах нов човек, по един непостижим начин, съмнителното стана за

мене вярно, скритото – открито, тъмното – ясно. Аз получих сила за постигането на онова, което преди смятах за трудно и неизпълнимо“. (1)

5. Отговорни ли сме за спасението си и как?

И така, последованието на тайнството е извършено, но тепърва запъчва голямото движение. Животът ни да се превърне в поклонничество и възход към “деня невечерен” на Божието вечно царство. Пътят ни да е светъл и едно нескончаемо славословие към Бога. Остава само да го осъществим. И ако някога сме се занимавали с баячки, гледачки, суеверни и езически практики, то непременно след осъзнатото приемане на св. тайнство Кръщение да не прибъгваме повече до проводниците на зли сили, които нанасят тежки поражения и вреда за душата. Най-доброто средство за изцеление – духовно и телесно и за избавяне от злото да ни бъдат св. тайнства Изповед, Причастие, придружени с вяра, пост и молитва. (1)

1. www.bg-patriarshia.bg
2. www.pravoslavieto.com